

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

Факультет філології, психології та педагогіки
Кафедра українознавства, культури та документознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
та навчальної роботи

А.М. Мартиненко
А.М. Мартиненко
«30» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АКАДЕМІЧНА УКРАЇНСЬКА МОВА ДЛЯ НАУКОВЦІВ»
(назва навчальної дисципліни)

підготовки доктора філософії
(назва ступеня вищої освіти)

освітньо-наукової програми «Технології захисту навколишнього середовища»
(назва ступеня вищої освіти)

спеціальності **183** Технології захисту навколишнього середовища
(код і назва спеціальності)

Полтава
2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Академічна українська мова для науковців» для спеціальності 183 «Технології захисту навколишнього середовища» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Складена відповідно до освітньо-наукової програми «Технології захисту навколишнього середовища», 2024 року.

Розробник: Денисовець І.В., доцент кафедри українознавства, культури та документознавства, к.філол.н., доцент

Погоджено:

Гарант освітньої програми (Віола ВАМБОЛЬ)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри українознавства, культури та документознавства

Протокол від «28» серпня 2024 року №1

Завідувач кафедри Ірина ПЕРЕДЕРІЙ

«29» серпня 2024 року

Схвалено навчально-методичною комісією факультету' філології, психології та педагогіки

Протокол від «29» серпня 2024 року №1

Голова навчально-методичної комісії Віктор ЧЕРНИШОВ

«30» серпня 2024 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		форма здобуття освіти
		денна
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>18</u>	обов'язкова
Загальна кількість годин – 90	<u>Виробництво та технології</u>	
Модулів – 1	Спеціальність 183 Технології захисту навколишнього середовища	Рік підготовки:
		1-й
		Семестр
Змістових модулів – 1		1-й
		Лекції
Індивідуальне завдання – не передбачено	Ступінь вищої освіти <u>третій</u> <u>(освітньо-науковий)</u>	0
		Практичні
		30 год.
		.
		Лабораторні
		0 год.
		.
		Самостійна робота
60 год.		
.		
Індивідуальна робота:		
0 год.		
Вид контролю: екзамен		

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:
для денної форми здобуття освіти – 30 / 60

2. Мета навчальної дисципліни

Програма вивчення обов'язкової навчальної дисципліни «Академічна українська мова для науковців» складена відповідно до освітньо-наукової програми «Технології захисту навколишнього середовища» підготовки докторів філософії за спеціальністю 183 Технології захисту навколишнього середовища.

Метою викладання курсу «Академічна українська мова для науковців» є формування в аспірантів поглибленого розуміння специфіки наукового стилю сучасної української мови, системних знань про розвиток традицій наукової усної та писемної комунікації, використання фахових термінів, з'ясування основних вимог до оформлення результатів наукової діяльності, аналіз типових помилок у процесі створення наукових текстів та особливості редагування.

Завдання дисципліни забезпечують формування у аспірантів таких **програмних компетентностей**:

ІК. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми в галузі дослідницько-інноваційної діяльності у сфері технологій захисту навколишнього середовища, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики, здійснювати власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення; застосовувати сучасні методології наукової та науково-педагогічної діяльності.

ЗК03. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері технологій захисту навколишнього середовища на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності

СК02. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність з технологій захисту навколишнього середовища.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою вивчення навчальної дисципліни є знання, що формують основу вищої освіти здобутої в процесі підготовки на другому магістерському рівні.

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

Програма вивчення обов'язкової навчальної дисципліни передбачає поглиблення теоретичних знань та вдосконалення практичних (орфографічних, пунктуаційних, граматичних) навичок майбутніх фахівців у галузі технологій захисту навколишнього середовища. Вона покликана забезпечити формування в майбутніх фахівців уміння правильно використовувати різні мовні засоби відповідно до комунікативних намірів; влучно висловлювати думки для успішного розв'язання проблем і завдань у професійній діяльності; сприймати, відтворювати, створювати та редагувати тексти наукового стилю.

Програмні результати навчання.

РН02. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми охорони навколишнього середовища державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

РН08. Організувати і здійснювати освітній процес у сфері технологій захисту навколишнього середовища, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, розробляти і викладати загально інженерні та спеціальні навчальні дисципліни з технологій захисту навколишнього середовища у закладах вищої освіти.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
90-100	А	Відмінно	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції Здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін.	Високий , що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82-89	В	Добре	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	Достатній , що забезпечує Здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74-81	С	Добре	Здобувач в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають ускладнення.	Достатній , Конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.

64-73	D	Задовільно	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній, що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.
60-63	E	Достатньо	Здобувач має певні знання матеріалу, передбаченого робочою програмою, володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використанням основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній, що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної дисципліни
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання екзамену/ заліку	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни Здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних і лабораторних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у Здобувача відсутні.	Низький, не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену/заліку.	Незадовільний, здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Під час вивчення дисципліни «Академічна українська мова для науковців» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

поточний контроль:

- усне опитування;
- тестування;
- виконання практичного блоку до практичного заняття;

- письмова робота на практичному занятті;
- виконання завдань самостійної роботи;

підсумковий контроль:

- екзамен.

7. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. НАУКОВА КОМУНІКАЦІЯ ЯК СКЛАДНИК ФАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.

Тема 1. Особливості наукового стилю сучасної української літературної мови

Історія становлення наукового стилю сучасної української літературної мови. Характерні ознаки та особливості наукового стилю української мови. Сфера використання. Основне призначення. Жанри реалізації наукового стилю – монографії, науков і статті, відгуки, рецензії, лекції, доповіді на наукові теми, виступи на наукових конференціях, науков і дискусії тощо.

Усне і писемне наукове мовлення. Фонетичні якості наукового мовлення. Лексика і фразеологія наукового мовлення. Морфологія наукового мовлення. Синтаксис наукового мовлення.

Практичне заняття 1.

Практичне заняття 2.

Практичне заняття 3.

Тема 2. Термін як диференційна ознака наукового стилю.

Історія і сучасні проблеми української термінології. Теоретичні засади термінознавства та лексикографії.

Термін та його ознаки. Термінологія як система. Загальнонаукова, міжгалузєва й вузькоспеціальна термінологія. Термінологія обраного фаху. Способи творення термінів певного фаху. Нормування, кодифікація й стандартизація термінів. Українські електронні термінологічні словники.

Практичне заняття 4.

Практичне заняття 5.

Практичне заняття 6.

Тема 3. Оформлювання результатів наукової діяльності.

План, тези, конспект як важливий засіб організації розумової праці. Анотування й реферування наукових текстів. Реферат як жанр академічного письма. Складові реферату. Стаття як самостійний науковий твір. Вимоги до наукової статті. Основні правила бібліографічного опису джерел, оформлювання покликань. Рецензія, відгук як критичне осмислення наукової праці.

Дисертація як спеціально підготовлена наукова праця на правах рукопису, яку виконують для прилюдного захисту на здобуття наукового ступеня.

Апробація та публічний захист результатів науково-дослідницької праці. Публічний захист результатів науково-дослідницької праці.

Практичне заняття 7.

Практичне заняття 8.

Практичне заняття 9.

Тема 4. Робота з науковим текстом.

Властивості й структурно-сміслові компоненти наукових текстів різних жанрів. Культура читання наукового тексту. Композиція писемного наукового тексту. Структурно-сміслові компоненти наукових текстів різних жанрів. Варіантність мовних норм у науковій

мові

Переклад і редагування наукових текстів. Суть і види перекладу. Типові помилки під час перекладу наукових текстів українською мовою. Перекладність/неперекладність термінів. Особливості редагування наукового тексту. Найпоширеніші синтаксичні помилки в наукових текстах та шляхи їх уникнення. Типові помилки в науковій мові.

Рубрикування тексту. Використання скорочень, аббревіатур у наукових текстах. Загальні правила цитування. Оформлення покликань на використану літературу, списку джерел, додатків.

Практичне заняття 10.

Практичне заняття 11.

Практичне заняття 12.

Тема 5. Культура усного наукового мовлення.

Композиційно-логічна побудова усної наукової доповіді, виступу. Мовна особистість доповідача. Наукові заходи як засіб виявлення культури наукової мови. Електронна презентація наукового виступу.

Практичне заняття 13.

Практичне заняття 14.

Практичне заняття 15.

8. Структура навчальної дисципліни для денної форми здобуття освіти

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Наукова комунікація як складник фахової діяльності						
Тема 1. Особливості наукового стилю сучасної української літературної мови	18	0	6			12
Тема 2. Термін як диференційна ознака наукового стилю.	18	0	6			12
Тема 3. Оформлювання результатів наукової діяльності	18	0	6			12
Тема 4. Робота з науковим текстом.	18	0	6			12
Тема 5. Культура усного наукового мовлення.	18	0	6			12
<i>Усього годин</i>	90	0	30			60

9. Перелік питань для семінарських занять

Тема заняття та перелік питань	Кількість годин
	для денної форми
Семінарські заняття не передбачені	

10. Перелік питань для практичних занять

Тема заняття та перелік питань	Кількість годин для денної форми
<p>Тема 1. Особливості наукового стилю сучасної української літературної мови Практичне заняття 1. 1. Історія становлення наукового стилю сучасної української літературної мови. 2. Характерні ознаки та особливості наукового стилю української мови.</p>	2
<p>Тема 1. Особливості наукового стилю сучасної української літературної мови Практичне заняття 2 1. Усне і писемне наукове мовлення. 2. Фонетичні якості наукового мовлення. 3. Лексика і фразеологія наукового мовлення. 4. Морфологія наукового мовлення. 5. Синтаксис наукового мовлення.</p>	2
<p>Тема 1. Особливості наукового стилю сучасної української літературної мови Практичне заняття 3 1. Історія розвитку української науково-технічної термінології. 2. Проблеми становлення й розвитку науково-технічної термінології. 3. Шляхи розв'язання основних проблем термінології.</p>	2
<p>Тема2. Термін як диференційна ознака наукового стилю Практичне заняття 4. 1. Термін та його ознаки. Термінологія як система. 2. Види та структура термінів. 3. Джерела та способи творення термінів певного фаху.</p>	2
<p>Тема2. Термін як диференційна ознака наукового стилю Практичне заняття 5 1. Полісемія в термінології та її причини. 2. Особливості омонімії в українській науково-технічній термінології. 3. Синонімічні процеси в термінології, їхні особливості. 4. Явище антонімії в науково-технічній термінології.</p>	2
<p>Тема2. Термін як диференційна ознака наукового стилю Практичне заняття 6 1. Особливості наукового стилю сучасної української літературної мови. 2. Оформлення результатів наукової діяльності: а) план, тези, конспект як важливий засіб організації розумової праці; б) анотування і реферування наукових текстів.</p>	2
<p>Тема 3. Оформлювання результатів наукової діяльності Практичне заняття 7. 1. Стаття як самостійний науковий твір. Вимоги до наукової статті.</p>	2

Тема 3. Оформлювання результатів наукової діяльності Практичне заняття 8-9. Основні вимоги до виконання та оформлення курсової, дипломної та магістерської робіт. 1. Дисертація як спеціально підготовлена наукова праця. 2. Апробація та публічний захист результатів науково- дослідницької праці. 3. Рецензія, відгук як критичне осмислення наукової праці.	4
Тема4. Робота з науковим текстом Практичне заняття 10. 1. Основні правила бібліографічного опису джерел, оформлення покликань. 2. Вимоги до оформлення цитат у науковій роботі	2
Тема4. Робота з науковим текстом Практичне заняття 11. 1. Властивості й структурно-сміслові компоненти наукових текстів різних жанрів. 2. Культура читання наукового тексту.	2
Тема4. Робота з науковим текстом Практичне заняття 12. 1. Композиція писемного наукового тексту. 2. Структурно-сміслові компоненти наукових текстів різних жанрів. 3. Варіантність мовних норм у науковій мові.	2
Тема 5. Культура усного наукового мовлення Практичне заняття 13-14 1. Композиційно-логічна побудова усної наукової доповіді, виступу. 2. Мовна особистість доповідача.	4
Тема5. Культура усного наукового мовлення Практичне заняття 15 1. Наукові заходи як засіб виявлення культури наукової мови. 2. Електронна презентація наукового виступу.	2
Усього	30

11. Перелік питань для лабораторних занять

Тема заняття та перелік питань	Кількість годин
	для денної форми
Лабораторні заняття не передбачені	

12. Самостійна робота

Метою самостійної роботи здобувача вищої освіти є: робота з бібліотечними фондами і каталогами, працювати з історичними та літературними джерелами, складати конспекти, аналізувати матеріал, порівнювати різні наукові концепції та робити висновки.

Види самостійної роботи аспіранта:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до практичних занять;
- опрацювання тем курсу, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури, рекомендованими в робочій навчальній програмі дисципліни ;
- відвідування консультацій (згідно з графіком консультацій кафедри);

- підготовка до складання екзамену за контрольними питаннями.

**Питання
для самостійного вивчення аспірантами**

№ п/п	Тема заняття та перелік питань	Кількість годин
		для денної форми
Змістовий модуль 1. Наукова комунікація як складник фахової діяльності.		
Тема 1. Особливості наукового стилю сучасної української літературної мови		
1	Історія становлення наукового стилю сучасної української літературної мови.	12
Тема 2. Термін як диференційна ознака наукового стилю.		
2	Особливості наукового стилю сучасної української літературної мови	6
3	Особливості усного і писемного наукового мовлення	6
Тема 3. Оформлювання результатів наукової діяльності		
4	Термін як диференційна ознака наукового стилю.	6
5	Оформлювання результатів наукової діяльності.	6
Тема 4. Робота з науковим текстом		
6	Культура наукового тексту	6
7	Робота з науковим текстом.	6
Тема 5. Культура усного наукового мовлення.		
8	Культура усного наукового мовлення.	12
	Разом	60

13. Індивідуальне завдання

Не передбачено планом.

14. Методи навчання

Під час викладання дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання.

Словесні та наочні методи навчання використовуються під час лекцій, практичних занять, індивідуальних та групових консультацій, практичні – під час виконання аспірантами самостійної роботи.

Під час проведення практичних занять використовуються такі словесні методи як розповідь і пояснення.

До числа наочних методів, які застосовуються під час викладання дисципліни, належать ілюстрація, презентація.

Застосовуються традиційні інструменти навчання (книги, дошка) та сучасні цифрові, зокрема платформа дистанційного навчання Moodle, де вміщено тестові завдання до практичних занять, а також завдання для самостійної роботи.

Методи навчання, які дозволяють формувати soft skills – виголошення промови на запропоновану тему, робота в команді та в малих групах, ділові ігри, дискусії, інтерактивні вправи.

15. Методи контролю

Контрольні заходи складаються з поточного та підсумкового контролю у формі семестрового екзамену.

Поточний контроль успішності засвоєння аспірантами навчального матеріалу здійснюється шляхом усного опитування та оцінювання знань під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня знань аспірантів із певної теми змістового модуля, тестування, перевірки виконаного практичного блоку до практичного заняття, перевірки виконаної письмової роботи на практичному занятті, а також перевірка виконаного завдання для самостійної.

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену й містить усі теми курсу, винесені на практичні заняття та на самостійне опрацювання.

16. Розподіл балів, які отримують аспіранти

Схема нарахування балів для денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни «Академічна українська мова для науковців» за видами робіт

Види робіт/контролю	Перелік тем														
	Тема 1			Тема 2			Тема 3			Тема 4			Тема 5		
	Практичне заняття														
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Опитування	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Тестування	0,5	1	1	0,5	1	1	0,5	1	1	0,5	1	1	0,5	1	1
Виконання практичного блоку до практичного завдання	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Письмова робота на практичному занятті	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Виконання завдань самостійної роботи	1,5			1,5			1,5			1,5			1,5		
Усього за темами	10			10			10			10			10		
Екзамен	50														
Усього за результатами вивчення навчальної дисципліни	100														

Шкала та критерії оцінювання відповіді за результатами опитування

Бали для денної форми здобуття освіти	Критерії оцінювання
1	Питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно до вказаних програмних результатів навчання. Аспірант вільно володіє науково-понятійним апаратом, говорить чітко, грамотно.
0,5	Механічне відтворення матеріалу з деякими лексичними та граматичними помилками, неточності у використанні науково-понятійного апарату.
0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливості оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Оцінювання тестування:

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($0,1 \times 5 = 0,5$) та

(0,1×10=1);

- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала та критерії оцінювання виконання практичного блоку до практичного заняття

Бали для денної форми здобуття освіти	Критерії оцінювання
0,5	Виконано практичний блок до практичного заняття в повному обсязі, без орфографічних, лексичних, граматичних і пунктуаційних помилок та відображено здатність до практичного застосування отриманих знань.
0,2	Виконано практичний блок до практичного заняття з несуттєвими орфографічними, лексичними, граматичними чи пунктуаційними помилками або не в повному обсязі.
0	Не виконано практичний блок до практичного заняття або виконано із суттєвими орфографічними, лексичними, граматичними чи пунктуаційними помилками.

Шкала та критерії оцінювання виконання письмової роботи на практичному занятті

Бали для денної форми здобуття освіти	Критерії оцінювання
0,5	Виконано письмову роботу на практичному занятті в повному обсязі, без орфографічних, лексичних, граматичних і пунктуаційних помилок і відображено здатність до практичного застосування отриманих знань.
0,25	Виконано письмову роботу на практичному занятті з несуттєвими орфографічними, лексичними, граматичними чи пунктуаційними помилками або не в повному обсязі.
0	Не виконано письмову роботу на практичному занятті або виконано із суттєвими орфографічними, лексичними, граматичними чи пунктуаційними помилками.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали для денної форми здобуття освіти	Критерії оцінювання
1,5	Виконання завдань самостійної роботи здійснене в повному обсязі, не містить орфографічних, лексичних, граматичних і пунктуаційних помилок помилок, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
0,5	Виконання завдань самостійної роботи здійснене не в повному обсязі, містить несуттєві орфографічні, лексичні, граматичні чи пунктуаційні помилки, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як достатній.
0	Завдання самостійної роботи не виконано та/або результати не відповідають поставленим завданням та/або завдання виконано із суттєвими орфографічними, лексичними, граматичними чи пунктуаційними помилками.

**Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти результатами складання
екзамену**

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
1. Питання. (макс. 10 балів)	9-10	Питання розкрито повністю, відповідь обґрунтована, логічно побудована, що свідчить про високий рівень засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	6-8	Питання розкрито, матеріал викладено в логічній послідовності, відповідь правильна або з незначними неточностями, що свідчить про достатній рівень засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	3-5	Питання розкрито в цілому, відповідь містить несуттєві і помилки, що свідчить про середній рівень засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	0-2	Механічне відтворення матеріалу із суттєвими помилками, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
2. Тестування	0-20	Кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($2 \times 10 = 20$), правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.
3. Практичне завдання	16-20	Завдання виконано повністю та правильно: документ укладено грамотно, у логічній послідовності; у ньому наявні всі передбачені реквізити; у тексті документа відсутні орфографічні, лексичні, граматичні та пунктуаційні помилки, що свідчить про високий рівень засвоєння матеріалу відповідно до програмних результатів навчання та здатності його застосування під час вирішення практичних завдань.
	11-15	Завдання виконано правильно або із незначними неточностями: документ укладено в логічній послідовності; у ньому майже всі передбачені реквізити; у тексті документа є несуттєві орфографічні, лексичні, граматичні або пунктуаційні помилки, що свідчить про достатній рівень засвоєння матеріалу відповідно до програмних результатів навчання та здатності його застосування під час вирішення практичних завдань.
	6-10	Завдання виконано, але укладений документ містить помилки, порушена логічність викладу тексту, наявні орфографічні, лексичні, граматичні чи пунктуаційні помилки, що свідчить про середній рівень засвоєння теоретичного матеріалу відповідно до програмних результатів навчання та здатності його застосування під час вирішення практичних завдань.
	0-5	Відсутнє виконане завдання або виконане з порушенням послідовності викладу відомостей у тексті документа, з пропущеними важливими реквізитами, із суттєвими орфографічними, лексичними, граматичними чи пунктуаційними помилками, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна рейтингова система оцінювання	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A – відмінно	5 – відмінно
82 – 89	B – дуже добре	4 – добре
74 – 81	C – добре	
64 – 73	D – задовільно	3 – задовільно
60 – 63	E – достатньо	
35 – 59	FX – незадовільно з можливістю повторного складання	2 – незадовільно
0 – 34	F – незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них до 50 балів аспірант може отримати впродовж семестру, решта 50 балів припадає на підсумковий контроль.

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються таким чином (розподіл орієнтовний):

- робота на практичних заняттях (відповіді на заняттях, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних практичних занять) – до 50 балів;

Присутність на практичних заняттях не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності аспіранта на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

2. Підсумковий контроль Підсумковим контролем є екзамен. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».

17. Методичне забезпечення

1. Дорошенко С.М. Методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни «Академічна українська мова для науковців» для аспірантів третього (аспірантського) рівня освіти спеціальності 183 «Технології захисту навколишнього середовища» Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», Полтава, 2024 р. – 17 с.

18. Рекомендована література**Базова**

1. Баган М.П. Основи термінознавства. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2023. 44 с.
2. Вакуленко М.О. Сучасна українська термінологія: методологія, кодифікація, лексикографічна практика. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філологічних наук зі спеціальності 10.02.01 – українська мова. Київ, 2023. 445 с.
3. Васенко Л. А., Дубічинський В. В, Кринець О. М. Фахова українська мова. Київ, 2019.
4. Горошкіна О., Груба Т. Українська наукова мова : теорія і практика : навчально-методичний посібник. Суми : Університетська книга, 2023. 108 с.
5. Колоїз Ж. В. Українська наукова мова: практикум. Кривий Ріг: КДПУ, 2019. 135 с.
6. Крашеніннікова Т.В. Мова і термінологія наукових досліджень: навчальний посібник.

Дніпро: ВНПЗ «ДГУ», 2021. 88 с.

7. Луценко О.І. Українська наукова мова : навч. посібник. Київ : ФОП Гуляєва В.М., 2021. 128 с.
8. Мовна особистість в освітньому просторі: монографія / за заг. ред. І. Д. Пасічника. Острого : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 142 с.
9. Плотницька І. Основи наукового мовлення. К.: Центр учбової літератури, 2022. 252 с.
10. Ребезнюк І. Основи технічної творчості : підр. Львів : СПОЛОМ, 2022. 184 с.
11. Ребезнюк І. Українське наукове слововживання : навч. посіб. Львів : СПОЛОМ, 2022. 400 с.
12. Семенов О. М. Академічна культура дослідника: європейський та національний контексти: навч. посібн. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 216 с.

Допоміжна

1. Берегова Г.Д. Українська мова за професійним спрямуванням: підручник. Київ, 2020. 340 с.
2. Власенко Л. А., Дубічинський В. В., Кринець О. М. Фахова українська мова. Київ : ЦУЛ, 2019. 274 с.
3. Гарбар І. В., Гарбар А.І. Культура мовлення : навчальний посібник Миколаїв : НУК, 2023. 228 с.
4. Гриценко Т. Б. Українська мова за професійним спрямуванням. Київ : ЦУЛ, 2019. 624 с.
5. Зубков М. Норми й культура української мови фахової спрямованості. Київ , 2023. 565 с.
6. Етика ділового спілкування: навч. посіб. /Т.Б. Гриценко та ін. Київ, 2021. 334 с.
7. Кацавець Р. Ділова українська мова. За новим Українським правописом: навчальний посібник. Київ, 2022. 342 с.
8. Корж А. В. Українська мова професійного спрямування. Київ : КНТ, 2020. 296 с.
9. Микитюк О. Сучасна українська мова: навч.посібник. Львів, 2023. 440 с.
10. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спрямування. Київ, 2023. 252 с.
11. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови : навч. посіб. Київ, 2021. 239 с.
12. Плотницька І. Ділова українська мова. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 256 с.
13. Радишевська М. Новий довідник. Українська мова (Правопис 2019 р.). Київ: Рідна мова, 2020. 164 с.
14. Тетарчук І., Дяків Т. Українська мова за професійним спрямуванням: навч. посіб. для підготовки до іспитів. Київ: Центр навчальної літератури, 2020. 186 с.
15. Тетарчук І.В. Ділова українська мова. Київ, 2020. 156 с.
16. Український правопис : довідник. Офіц. текст. Київ : Паливода А. В, 2019. 352 с.
17. Українська мова (за професійним спрямуванням): навч. посіб. для студентів усіх напрямів підготовки денної та заочної форм навчання / Лисенко А. В., Ісаєнко Т. К., Дорошенко С. М. Полтава : ПолтНТУ, 2015. 280 с.
18. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням: підручник. Київ : Алерта, 2023. 536 с.
19. Шевчук С. Українське ділове мовлення. Київ : Алерта. 2022. 312 с.
20. Українська мова (за професійним спрямуванням) /Г.Л. Вознюк та ін. Львів, 2024.
21. Денисовець Т., Денисовець І., Квак О., Гогоць В. Моделювання професійних ситуацій як метод навчання у вищій школі. Суспільство та національні інтереси. 2025. Вип. 3 (11). С. 134–147 (Фахове видання).
22. Matvienko L., Khomenko L., Denysovets I., Horodenska K., Nikolashyna T., Pavlova I. Comparative Analysis of Online Translators in the Machine Translation System. Revista Romaneasca

pentru Educatie Multidimensională. Vol. 16. No 3. 2024. PP. 101–118. (Web of Science Core Collection)

19. Інтернет-ресурси

1. Сторінка курсу «Академічна українська мова для науковців» на платформі Moodle.
URL: <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=3763>
2. Мова – ДНК нації. URL: <https://ukr-mova.in.ua/>
3. Є-мова. Вивчай українську. URL: <https://emova.language-ua.online/>
4. Лайфхаки з української мови. URL: <https://ukr-lifehacks.ed-era.com/>
5. Тренажер з правопису української мови. Вправи онлайн. URL: <https://webpen.com.ua/>
6. Лінгвістичний портал MOVA. info. URL: <http://www.mova.info/>
7. Словотвір. Майданчик для пошуку, обговорення та відбору влучних відповідників до запозичених слів. URL: <https://slovotvir.org.ua/>
8. Офіційний сайт української мови. URL: <http://ukrainskamova.com/>
9. Словопедія: Словники. URL: <http://slovopedia.org.ua/>